

ŠIKANA a KYBERŠIKANA

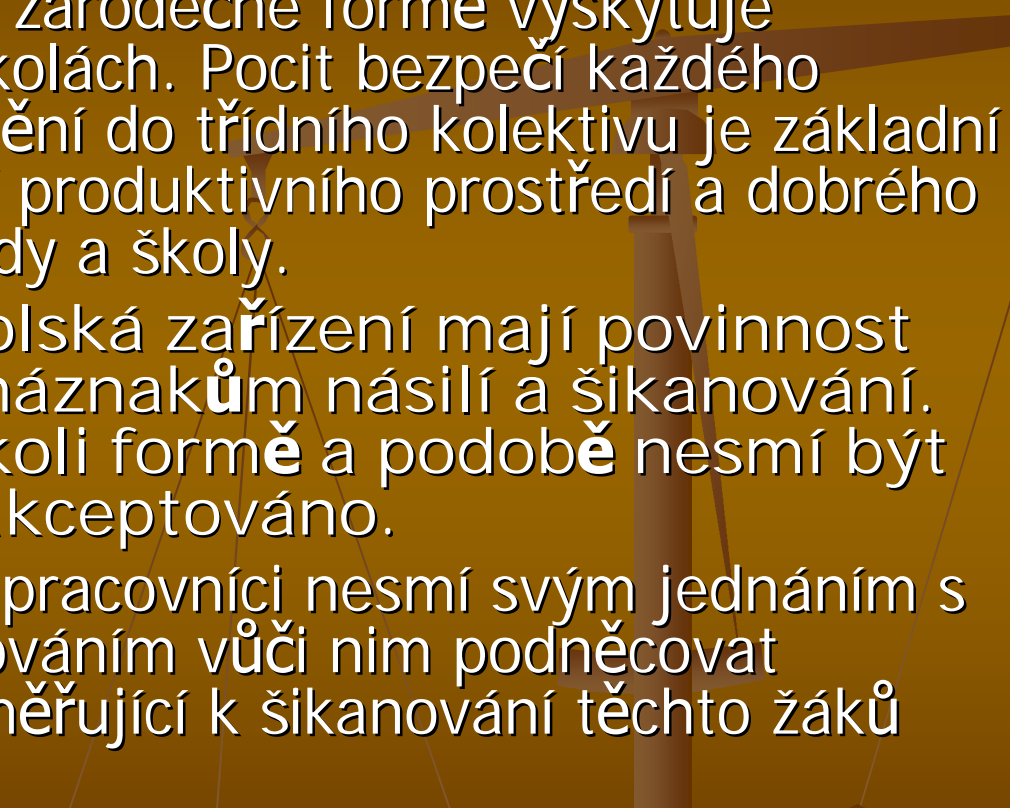
Mgr. Pavel Vácha

- Ředitel OS Pyramidas
- Odborný asistent ZSF JU
- Okresní metodik prevence PPP Č. Budějovice

Definice šikany a její formy

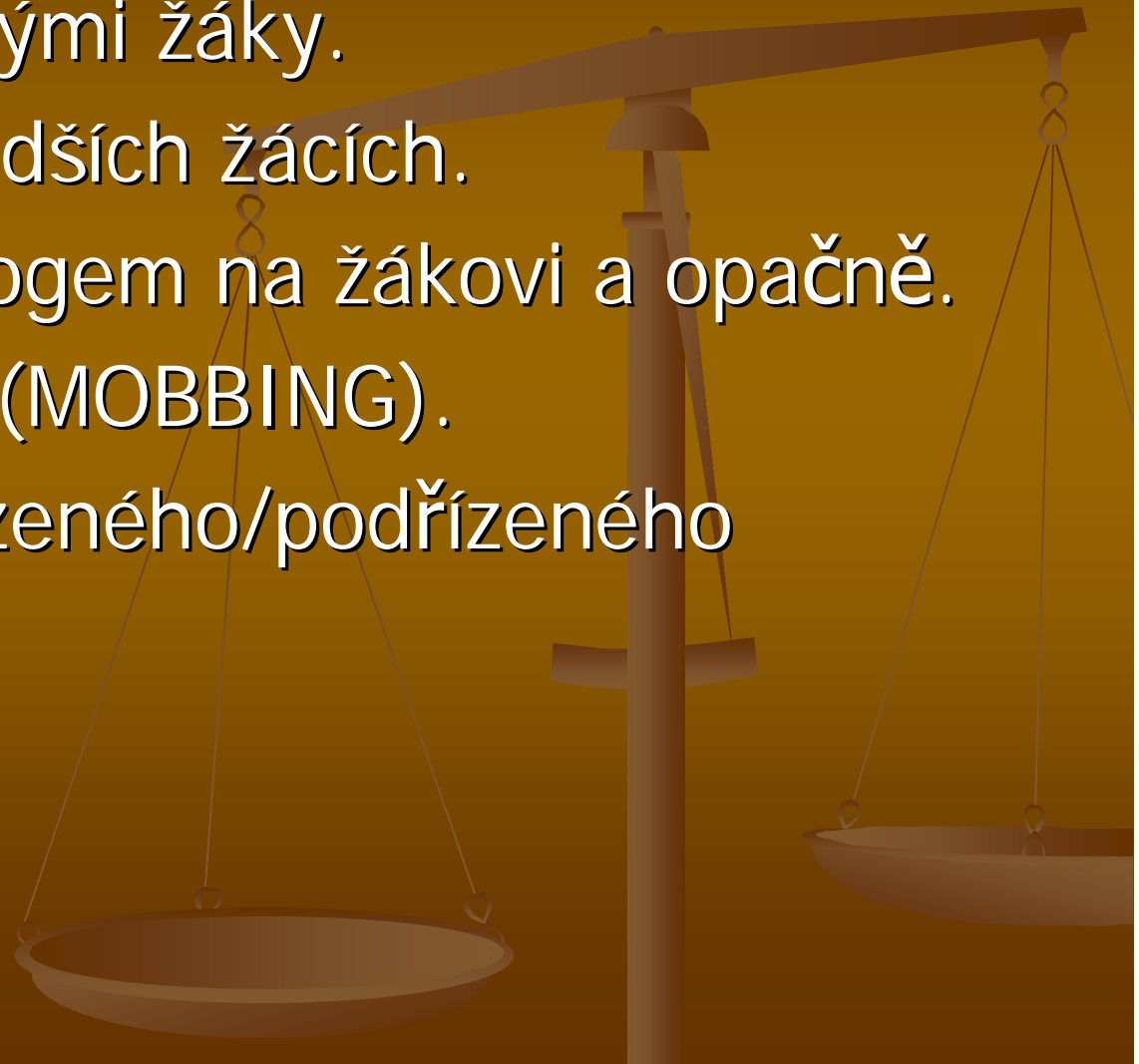
- Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je:
 - ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků.
- Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.
- Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování.
- Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání.
- Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.
- Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků.
- Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

Definice šikany a její formy

- Šikánování se ve své zárodečné formě vyskytuje prakticky na všech školách. Pocit bezpečí každého jedince a jeho začlenění do třídního kolektivu je základní podmínkou vytváření produktivního prostředí a dobrého sociálního klimatu třídy a školy.
 - Všechny školy a školská zařízení mají povinnost předcházet všem náznakům násilí a šikánování. Šikánování v jakékoli formě a podobě nesmí být pracovníky školy akceptováno.
 - Samotní pedagogičtí pracovníci nesmí svým jednáním s některými žáky a chováním vůči nim podněcovat zhoršování vztahů směřující k šikánování těchto žáků jejich spolužáky.
-

FORMY ŠIKANY

- Mezi stejně starými žáky.
- Páchaná na mladších žácích.
- Páchaná pedagogem na žákovi a opačně.
- Mezi pedagogy (MOBBING).
- Ze strany nadřízeného/podřízeného (BOSSING).

Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany patří:

- Verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se také pomocí ICT technologií).
- Fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti).
- Smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).
- Za určitých okolností může šikanování přerůst až do forem skupinové trestné činnosti a v některých opravdu závažných případech může nabýt i rysy organizovaného zločinu. Příklady šikanování jsou uvedeny v příloze.

Odpovědnost školy 1

- Škola či školské zařízení má jednoznačnou odpovědnost za děti a žáky.
- V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů).
- Z tohoto důvodu musí pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Odpovědnost školy 2

- Z hlediska trestního zákona může šikanování žáků naplňovat skutkovou podstatu trestných činů či provinění (dále jen trestných činů) vydírání (§235), omezování osobní svobody (§213), útisku (§237), ublížení na zdraví (§221-224), loupeže (§234), násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (zvláště §197a), poškozování cizí věci (§257), znásilnění (§241), kuplířství (§204), nebezpečné pronásledování apod.

Odpovědnost školy 3

- Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a *nepřijme v tomto ohledu žádné opatření*, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu (§168, 167 trestního zákona).
- V úvahu přicházejí i další trestné činy jako např. nadržování (§166 tr. zákona) či schvalování trestného činu (§165 tr. zákona), v krajním případě i podněcování (§164 tr. zákona).
- Skutkovou podstatu účastenství na trestném činu (§10 tr. zákona) může jednání pedagogického pracovníka naplňovat v případě, že o chování žáků věděl a nezabránil spáchání trestného činu např. tím, že ponechal šikanovaného samotného mezi šikanujícími žáky apod.

Školy a školská zařízení v prevenci šikanování

- Základem prevence šikanování a násilí na školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky (a mezi žáky a učiteli). Školy a školská zařízení při efektivní realizaci prevence šikanování usilují o vytváření bezpečného prostředí a za tím účelem:
 - podporují solidaritu a toleranci,
 - podporují vědomí sounáležitosti
 - posilují a vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy
 - uplatňují spolupráci mezi dětmi a rozvíjí jejich vzájemný respekt
 - rozvíjí jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

Školy a školská zařízení v prevenci šikanování

- Ředitelé škol a školských zařízení odpovídají za systémové aktivity školy v oblasti prevence šikanování a násilí.
- Vychází přitom z komplexního pojetí preventivní strategie, která je ve smyslu *Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 20 006/2007-51* součástí Minimálního preventivního programu školy.

Ředitelé školy 1

- Zajistí vzdělávání pracovníků (pedagogických i nepedagogických) v akreditovaných kurzech k problematice šikanování.
- Vzdělávání školního metodika prevence ve specializačním studiu se řídí § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Ředitelé školy 2

- Zajistí v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky zejména ve škole před vyučováním, o přestávkách mezi vyučovacími hodinami, mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, podle potřeby při přecházení žáků mezi budovami školy, do zařízení školního stravování a do školní družiny.
- Především v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo kde by k němu mohlo docházet.

Ředitelé školy 3

- Zajistí, aby žáci i pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s negativními důsledky šikanování, a to jak pro jeho oběti a pachatele, tak i pro celý třídní (školní) kolektiv. Za zvlášť nebezpečnou je třeba považovat tendenci podceňovat počáteční projevy šikanování.
- Zajistí doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti problematiky násilného chování a šikanování

Ředitel školy + Pedagogičtí pracovníci

- Všichni pedagogičtí pracovníci vedou důsledně a systematicky žáky a studenty k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka. Pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka.
- Všichni pedagogičtí pracovníci by měli vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce. Důležité aktivity školy nelze spojovat jen s určitým vyučovacím předmětem nebo skupinou předmětů. Vztahy a chování pedagogických i nepedagogických pracovníků vůči sobě a vůči žákům, ovlivňují chování žáků.
- Ve školním řádu budou jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení.

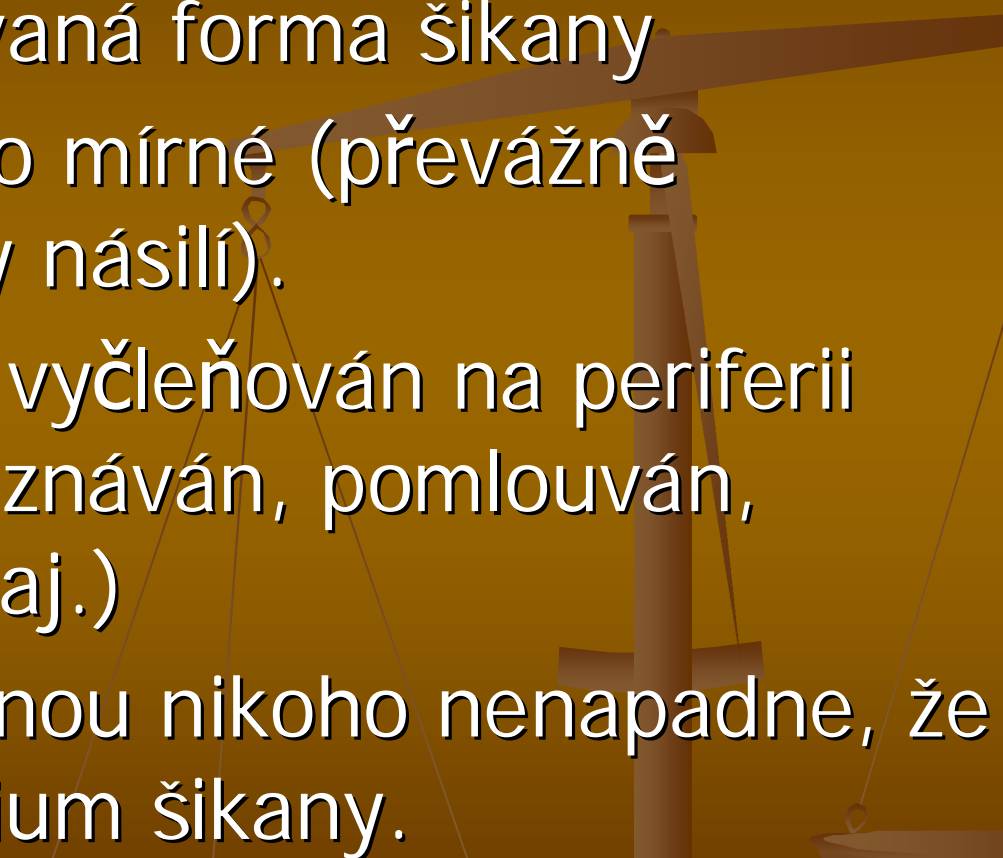
Program proti šikanování 1

- Každá škola si vytvoří vlastní Program proti šikanování, pokud ho doposud nemá. Tento program se stane součástí Minimálního preventivního programu.
- Na tvorbě a realizaci programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy. Koordinace jeho tvorby patří ke standardní činnosti školního metodika prevence. Ten podle potřeby spolupracuje s metodikem prevence v PPP.
- Za realizaci a hodnocení programu je odpovědný ředitel školy.
- Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí.
- Důležité je zaměřit se na oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách, a to bez ohledu na to, zda tam k projevům šikany již došlo či ne.
- Současně je třeba stanovit smysluplnou strukturu programu.

Program proti šikanování 2

- Hlavní součástí programu je krizový plán, který eliminuje či minimalizuje škody v případě, že k šikanování ve školním prostředí dojde. Měly by z něj jednoznačně vyplynout kompetence jednotlivých osob a specifický postup a způsob řešení. Konkrétně je nutné rozpracovat dva typy scénářů:
- S krizovým plánem jsou vždy na začátku školního roku prokazatelně seznámeni žáci (přiměřeně jejich věku), studenti a jejich zákonní zástupci.
 1. První zahrnuje situace, které škola zvládne řešit vlastními silami. Do této skupiny patří postupy pro počáteční stádia šikanování a rámcový třídní program pro řešení zárodečného stádia šikanování.
 2. Druhý zahrnuje situace, kdy škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi (viz čl. 9) a policií. Sem patří řešení případů pokročilé a nestandardní šikany, např. výbuchu skupinového násilí vůči oběti.

1. stádium šikany - ostrakismus

- Často podceňovaná forma šikany
 - Jedná se často o mírné (převážně psychické formy násilí).
 - Člen skupiny je vyčleňován na periferii (není oblíben, uznáván, pomlouván, centrem vtípků aj.)
 - V této fázi většinou nikoho nenapadne, že se jedná o stádium šikany.
-

2. Fáze – fyzická agrese

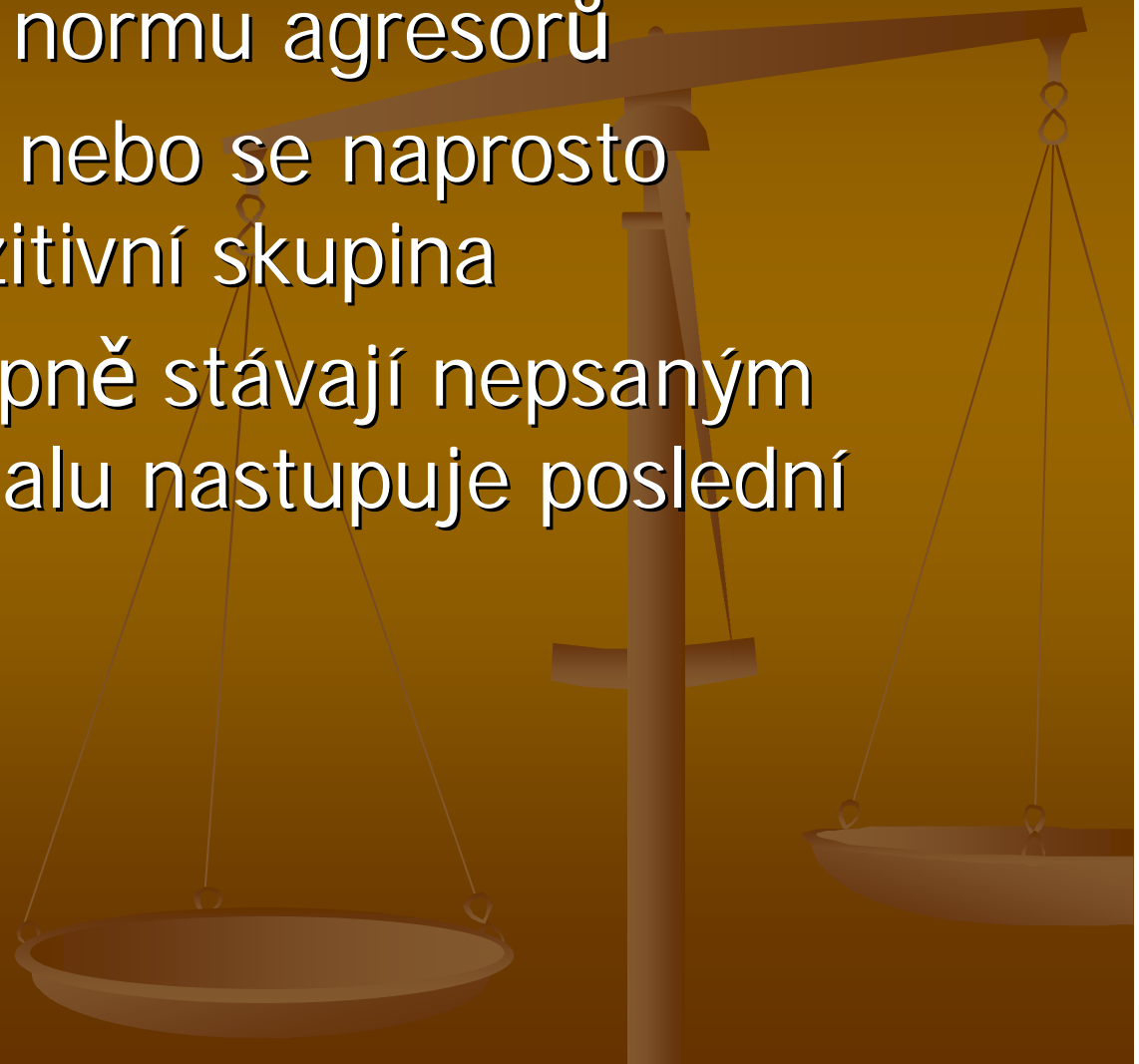
- V napjatých situacích jsou žáci „fackovacími“ panáky – ostatní nebo někteří si na nich snižují napětí.
- Pokud je ve skupině více agresivních jedinců, uspokojují se pomocí násilí = poznávají, jaké to je mít moc a často dochází k opakujícímu jednání.
- V případě špatně nastaveného kolektivu se toto chování zakořeňuje.

3. Stádium – úderné jádro

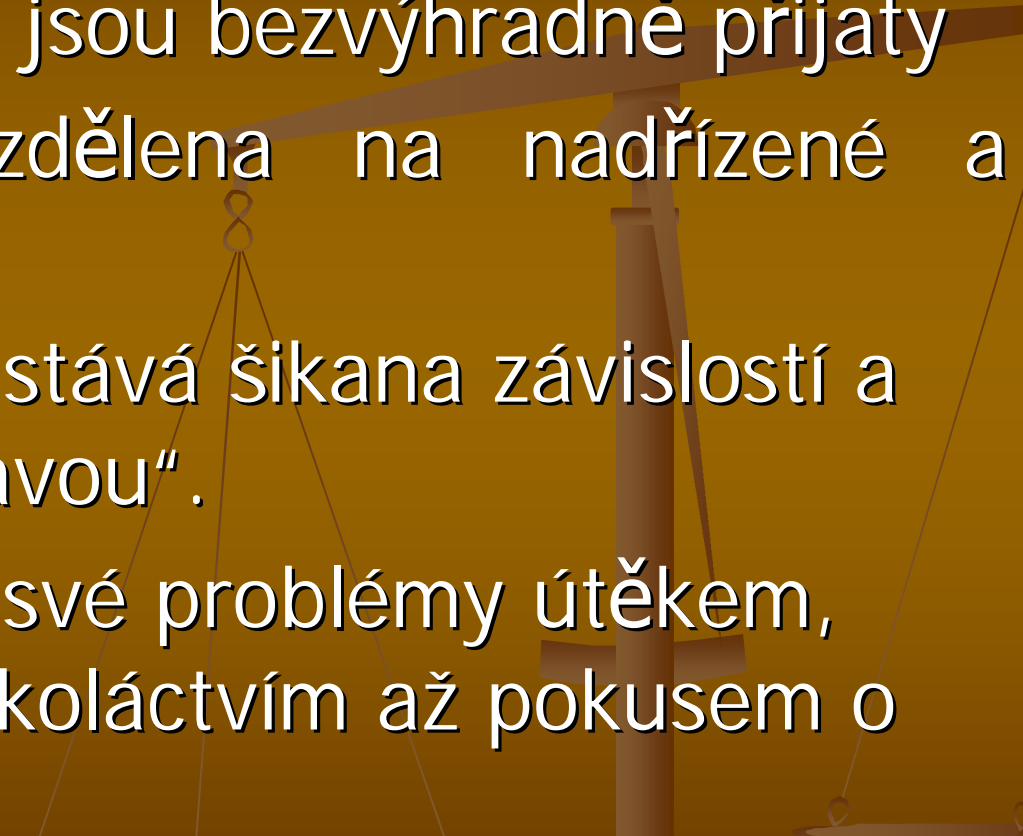
- Klíčový moment = vytvoření úderného jádra
- Vytváří se hierarchie :
 - = okrajoví členové nejniže
 - = skupina se rozděluje do podskupin a často se vytváří podskupiny které mezi sebou soupeří
- V případě vhodného kolektivu je možné šikanu zastavit, že se ostatní nepřipojí či odmítají toto jednání.

4. Stádium – Přijímání norem

- Skupina přijímá normu agresorů
- Většinou zaniká nebo se naprosto neprojevuje pozitivní skupina
- Normy se postupně stávají nepsaným zákonem a pomalu nastupuje poslední stádium.

5. Stádium - totalita

- Normy agresorů jsou bezvýhradně přijaty
 - Skupina je rozdělena na nadřízené a podřízené
 - Pro agresory se stává šikana závislostí a potřebnou „zábavou“.
 - Oběti často řeší své problémy útekem, nemocností, záškoláctvím až pokusem o sebevraždu.
-

Postupy řešení šikánování

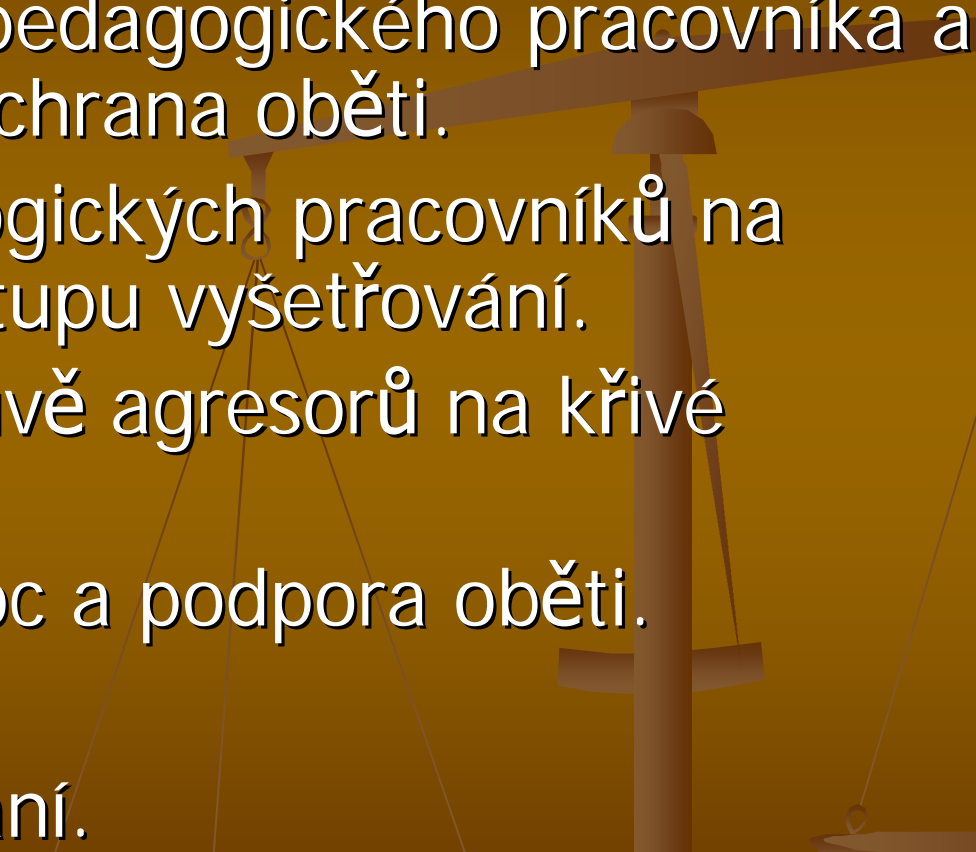
- Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků.
- Strach vytváří obvykle prostředí „solidarity“ agresorů i postižených.
- Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikánování.
- Existuje rozdíl mezi vyšetřováním počátečních a pokročilých stádií šikánování.

Metody vyšetřování šikanování: mírná forma šikany

Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou) lze doporučit strategii v těchto pěti krocích:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Metody vyšetřování šikanování: pokročilá forma šikany

- Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
 - Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
 - Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
 - Pokračující pomoc a podpora oběti.
 - Nahlášení policii.
 - Vlastní vyšetřování.
-

Metody vyšetřování šikanování: pokročilá forma šikany - pokračování

- V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.
- Doporučuje se seznámit pedagogické pracovníky s informací MŠMT ČR č.j.: 25 884/2003-24 *Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané.*
- V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat jí péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

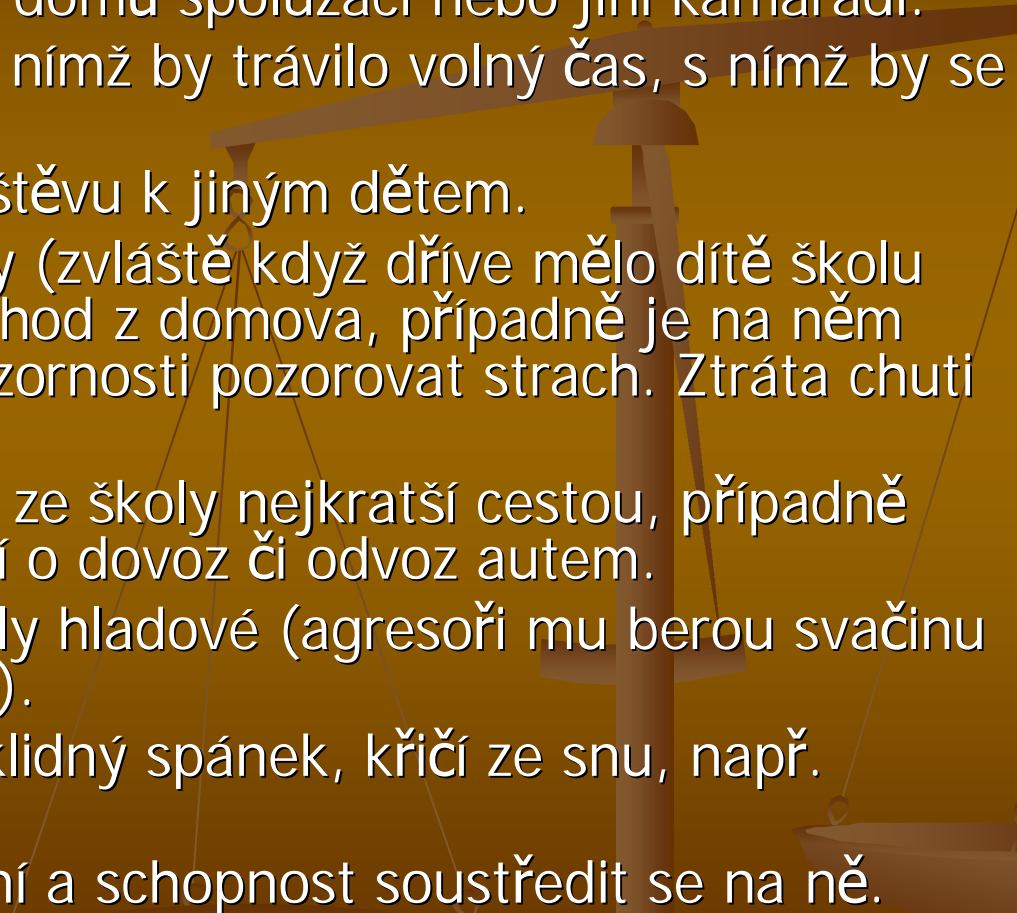
Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřepiny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.
- (Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přízpusobovací konflikty nejsou vzácností!)

Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný.
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Rodičům žáků se doporučuje upozornit zejména na to, aby si všímali těchto možných příznaků šikanování 1:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
 - Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by se telefonovalo apod.
 - Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
 - Nechut' jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach. Ztráta chuti k jídlu.
 - Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
 - Dítě chodí domů ze školy hladové (agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
 - Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
 - Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
-

Rodičům žáků se doporučuje upozornit zejména na to, aby si všímali těchto možných příznaků šikanování 2:

- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

Kyberšikana (Cyberbullying)

- Jedná se o specifický druh šikany, který není realizován na rozdíl od klasické šikany způsobem tváří v tvář, ale využívá si při něm moderních komunikačních technologií (různé webové stránky, blogy, e-maily, sociální sítě, mobilní telefony,...).
- cíl někomu ublížit nebo ubližovat – fyzicky či psychicky
- začátek jako běžná šikana či prolínání projevů

jiné formy:

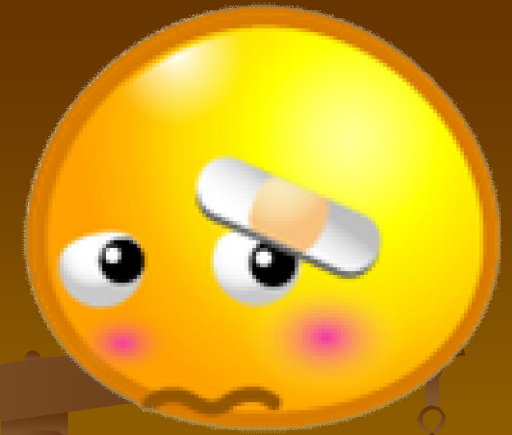
- výhrůžky nebo nadávky prostřednictvím internetu, SMS zpráv, atd.
- zesměšňování ve člancích nebo v komentářích
- zveřejňování upravených fotografií s cílem někoho zesměšnit
- neustálé prozvánění či zahlcování e-maily, SMS zprávami, ...
- nahrávání videa s šikanováním konkrétní osoby a jeho následné uveřejnění

POZOR: Některé projevy šikany mohou být
klasifikovány
jako trestný čin!!!

Jak se bránit:

- svěřit se rodičům či učitelům
- nereagovat – tzn. neodpovídat agresorovi, protože konstruktivní debata není stejně možná
- uložit, vytisknout, popř. jinak uchovat emaily, SMSky, apod. jako důkazní materiál.
- změnit svou virtuální identitu – vystupovat pod jinou přezdívkou, vytvořit si jiný email, změnit SIM kartu...
- nikde neuvádět svou skutečnou identitu – jméno, věk, adresu, telefon... žádné údaje o sobě a blízkých, podle kterých bychom byli pro agresora identifikovatelní. Vystupovat pod obecnou nic neříkající přezdívkou.
- v případě, že se stanu obětí kyberšikany, zkusit vypátrat, kdo je agresor (prohlédnout si jeho osobní údaje, apod.)
- kontaktovat poskytovatele serveru ze kterého nás agresor šikanuje a zamezit mu přístup
- kontaktovat organizace a instituce, které se touto problematikou zabývají či policii ČR

Zveřejňování osobních údajů

- Máte právo nakládat se svými osobními údaji, ale nezapomínejte na to, že mohou být snadno zneužitelné.

Mezi osobní údaje patří:

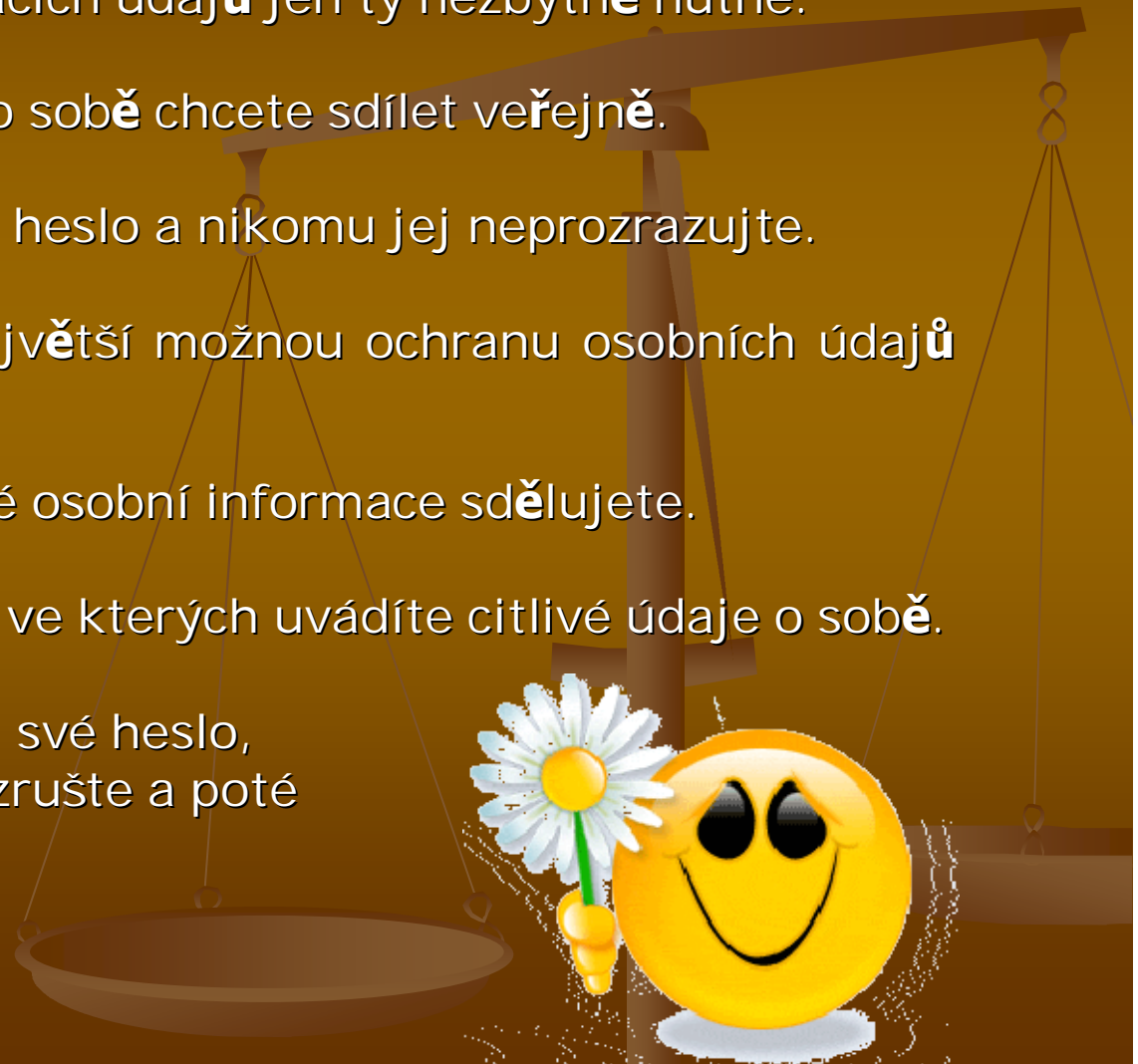
- jméno a příjmení
- adresa
- telefonní číslo
- datum narození
- rodné číslo
- Informace o blízkých osobách
- **prostě všechny údaje, které mohou pomoci k naší identifikaci**

Dobře si rozmyslete co zveřejníte,
protože to už většinou nemůžete vzít zpět!!!

Co dělat či nedělat:

- **Bud'**te nedůvěřiví a ostražití.
- Vyplňujte do přihlašovacích údajů jen ty nezbytně nutné.
- Zvažte jaké informace o sobě chcete sdílet veřejně.
- Vytvořte si bezpečného heslo a nikomu jej neprozrazujte.
- Snažte si zajistit co největší možnou ochranu osobních údajů na účtech (např. na FB)
- Dobře zvažte komu jaké osobní informace sdělujete.
- Nevyplňujte dotazníky, ve kterých uvádíte citlivé údaje o sobě.
- Pokud jste někomu dali své heslo, tak jej změňte nebo si zrušte a poté založte nový účet.

Zveřejňování fotografií

- I fotka se může stát vodítkem... a ani si nemusíte uvědomit co všechno o vás může jedna fotka prozradit.
- A pozor na to: Získat tvoji fotku z počítače není zas tak složité...stačí web kamera...stisknutí kombinace kláves...a může si někdo na druhé straně dělat s tvoji podobiznou téměř vše!!!
- Nikdy nemůžete předem vědět, kde se se svojí fotografií dříve nebo později setkáte.

Rozmyslete si proto, co na internetu sdělujete, komu co posíláte a do jaké míry chráníte svoje soukromí.

Osobní údaje

- Uvědomte si, jak málo může stačit k velkým problémům.
- Snažte se být obezřetní, protože nikdy nevíte k čemu druhá strana informace využije.
- V těchto případech již mnoho možností řešení není. Důležité je těmto situacím předcházet.

Dobře si rozmyslete
co zveřejníte,
protože to už většinou
nemůžete vzít zpět!!!

Kybergrooming

- Lze jej chápat jako chování internetových uživatelů, které má v osobě na druhé straně vyvolat falešnou důvěru a připravit je na schůzku v reálném světě, jejímž cílem je oběť pohlavně zneužít či jinak ublížit.
- Na internetu nemůžete mít vždy zaručeno, že ta druhá osoba je přesně ta, za kterou se ve skutečnosti vydává. Za sympatickým mladým mužem se může skrývat dospělý člověk, kterému jde pouze o jedno...dát si s vámi schůzku a poté snad i sexuálně znásilnit.

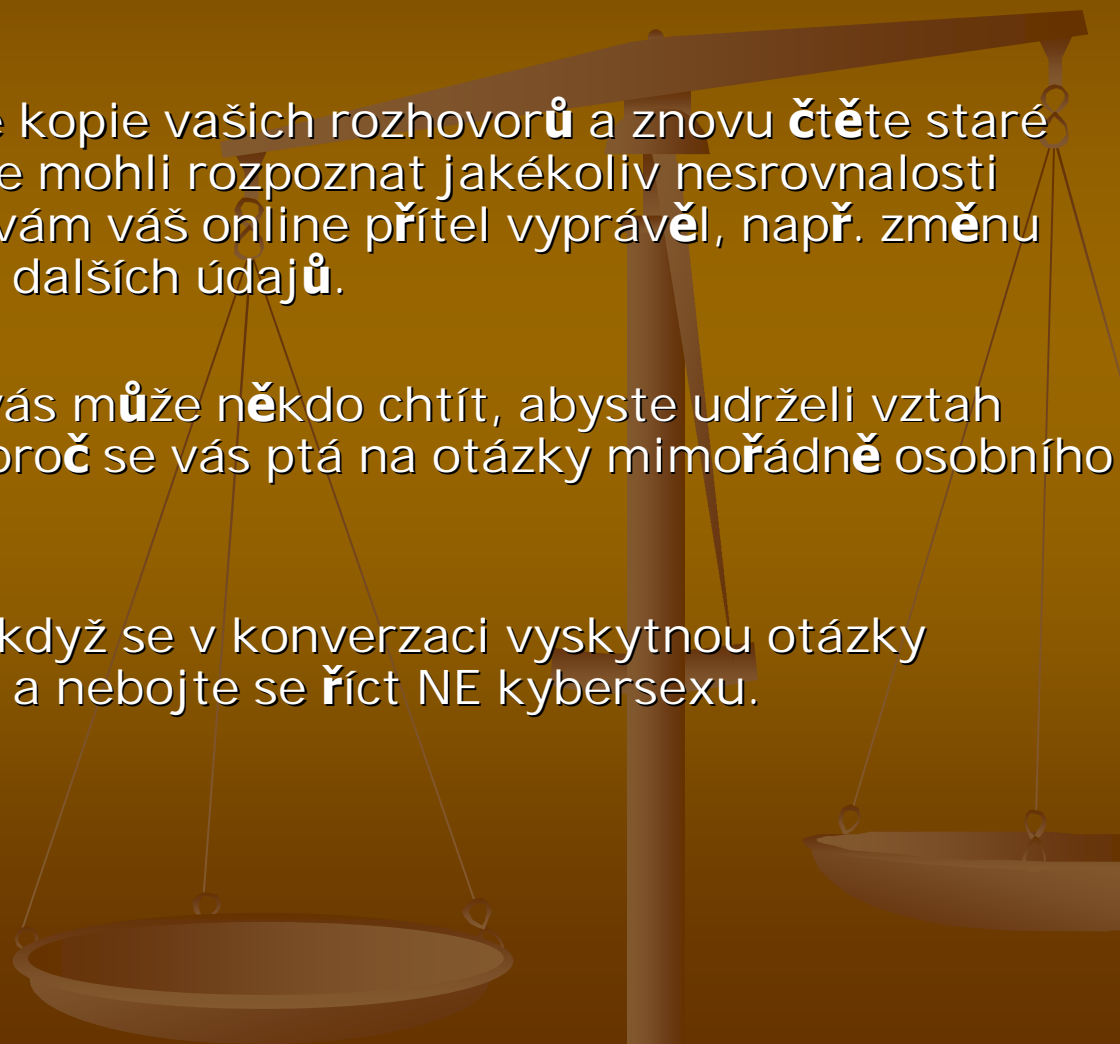
Typické chování kybergroomera

- je neobyčejně trpělivý
- komunikuje se svou obětí i několik měsíců, někdy i přes rok, než se odhodlá sjednat si schůzku ve skutečném světě
- enormně se zajímá o rozvíjení vzájemného vztahu s vámi
- bude chtít váš vztah udržet z větší části, pokud ne celý v tajnosti
- tváří se neobyčejně přátelsky
- bude hovořit o milujícím vztahu
- často žádá o fotografie
- bude hovořit o tom, že tento vztah bude pokračovat, jakmile se v reálném světě potkáte
- často se bude v konverzaci s vámi bavit o významu skutečné lásky
- do konverzace vkládá i témata sexuální povahy
- vyžaduje kybersex s použitím web kamery apod.

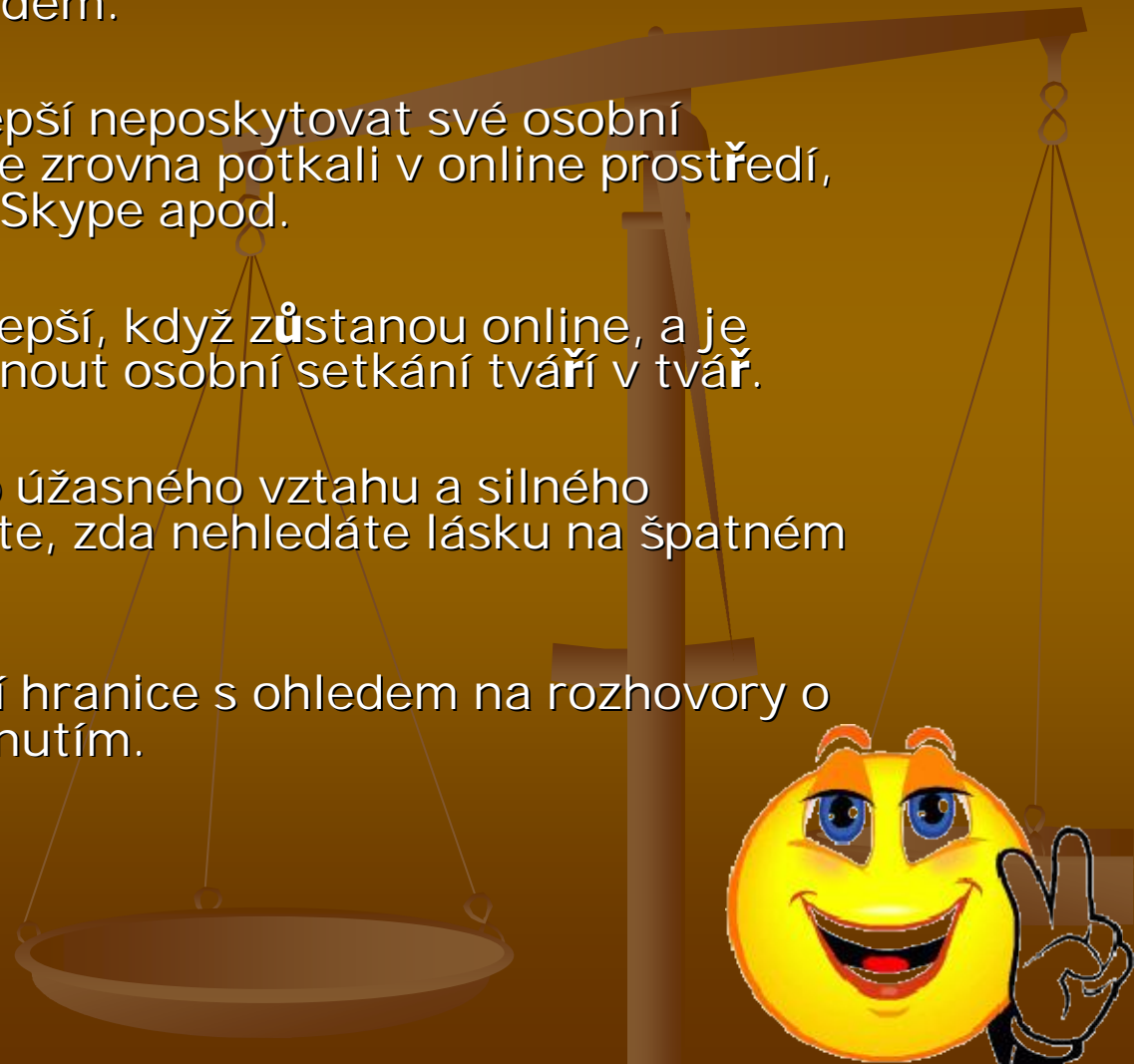
Co dělat I.:

- **Důkladně** přemýšlejte o „online přátelstvích“ a **konkrétně** o těch, která se zdají být až moc perfektní na to, aby byla opravdová.
- Vždy si ukládejte kopie vašich rozhovorů a znovu **čtěte** staré rozhovory, abyste mohli rozpoznat jakékoliv nesrovnalosti v příběhu, který vám váš online přítel vyprávěl, např. změnu svého věku nebo dalších údajů.
- Zvažte, proč po vás může někdo chtít, abyste udrželi vztah v tajnosti, nebo proč se vás ptá na otázky mimořádně osobního charakteru.
- Držte se zpátky, když se v konverzaci vyskytnou otázky sexuální povahy, a nebojte se říct NE kybersexu.

Co dělat II.:

- Nenechte se oklamat sliby naplňujícího, milujícího vztahu, protože tito jedinci často lžou a slíbují tytéž věci zároveň několika dalším mladým lidem.
- Pamatujte si, že je vždy lepší neposkytovat své osobní informace lidem, které jste zrovna potkali v online prostředí, na chatu, při užívání ICQ, Skype apod.
- Online přátelství jsou nejlepší, když zůstanou online, a je naprosto v pořádku odmítnout osobní setkání tváří v tvář.
- Dvakrát si promyslete slib úžasného vztahu a silného sexuálního opojení a zvažte, zda nehledáte lásku na špatném místě.
- Sami si vytyčte své osobní hranice s ohledem na rozhovory o sexu a věřte svým rozhodnutím.

Sexting

- **SEXTING**: označuje elektronické rozesílání textových zpráv, fotografií či videí se sexuálním obsahem.
- Je důležité si uvědomit, že sexting podporuje šíření pornografie mladistvých a dětí, které je celosvětově zakázáno. (U nás je klasifikováno jako trestný čin.)
- Dítětem je chápána osoba ve věku do 15 let a mladistvím osoba ve věku 15-18 let

KAŽDOPÁDNĚ JE DŮLEŽITÉ TO NAHLÁSIT !!!

Co dělat:

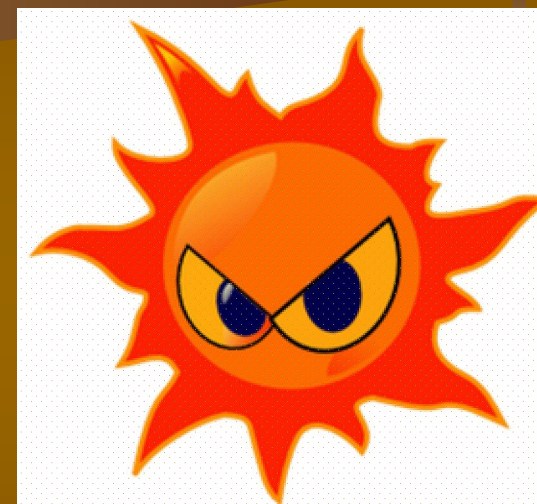
- svěřit se rodičům či učitelům
- uložit, vytisknout, popř. jinak uchovat emaily, fotky, SMSky, apod. jako důkazní materiál
- kontaktovat poskytovatele serveru, aby zamezil přístup uživateli, který texty, videa atd. zveřejnil
- kontaktovat organizace a instituce, které se touto problematikou zabývají či policii ČR
- nikde neuvádět svou skutečnou identitu – jméno, věk, adresu, telefon...

Cyberstalking – kybernetický lov

- Jedná se o zneužívání online komunikace k nabízení nepožadovaných služeb a věcí, virtuální pronásledování, obtěžování a zastrašování vybraných uživatelů přes internet.
- Obtěžování v chatovacích místnostech, posílání spamů, zanechávání vzkazů v návštěvních knihách, zasílání virů, atd.
- Motivace:
 - vyřizování si osobních sporů a antipatií v prostředí internetu
 - pomsta svého kamaráda, kterému daná osoba ublížila
 - náhodně vybraná oběť, která mu přijde zranitelná (pocit moci)

Nejvíce se tento projev objevuje třeba u celebrit, ale i to není zárukou toho, že se s tím nemusíš setkat.

Co dělat:

- Pokud je to jen trochu možné, identifikujte útočníka.
- Neodpovídejte a nijak nereagujete na posměch a hrozby. Ignorujte ho, příp. zablokujte jakéhokoliv uživatele, který vás obtěžuje.
- Jasně dejte útočníkovi najevo, že o jeho projevy nemáte zájem a že jste připraveni celou situaci důrazně řešit. Nepouštějte se s ním do diskuze!
- Při řešení této situace spolupracujte se školou, s rodiči, dalšími dospělými a třeba i s policií.
- Uchovejte všechny projevy obtěžování (SMSky, e-maily, atd.)
- Upozorněte na tyto hrozby a posměchy moderátora chatu, pokud je to možné. Může to pomoci i jiným uživatelům, resp. potenciálním obětem.
- Vyhněte se rozdávání osobních kontaktů – upravit si osobní profil a všechny informace osobní povahy odstranit.
- Pokud to bude nevyhnutelné, tak si můžete založit i nový uživatelský účet.

Na co si dát pozor:

Nelegální obsah / Definováno zákonem :

- distribuce **dětské** pornografie
- zobrazování násilí
- zneužívání **dětí** či zvířat
- nabídka drog a zakázaných látek
- šíření materiálů s rasistickým obsahem
- nabádání k trestné **činnosti**, zatajování/nepřekažení trestného **činu** aj.
- šíření extremismu, toxikománie aj.

Nežádoucí obsah:

- obsah, který **přináší** psychickou nebo fyzickou újmu
- Program „**přístupný** od.....“ (obsah nežádoucí **či** nevhodný k věku)

Pokud narazíte na nelegální **či** nebezpečný obsah, tak se nebojte to oznámit **či** někomu sdělit.

Na koho se můžete obrátit I. :

- Policie ČR

Provozovatelé internetových stránek:

- Seznam se bezpečně <http://www.seznamsebezpecne.cz/nahlaste-zavadny-obsah>

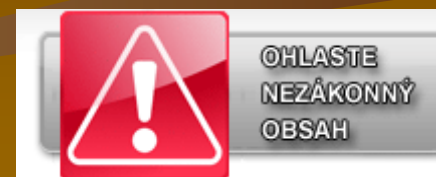

- Internethotline
<http://www.internethotline.cz/>

Na koho se můžete obrátit II. :

- Saferinternet
- <http://horka-linka.saferinternet.cz/cervene-tlacitko>

- Linka bezpečí ONLINE
<http://www.pomoconline.cz/>
(tel. 116 111 nebo 800 155 555),
pomoc@linkabezpeci.cz, chat

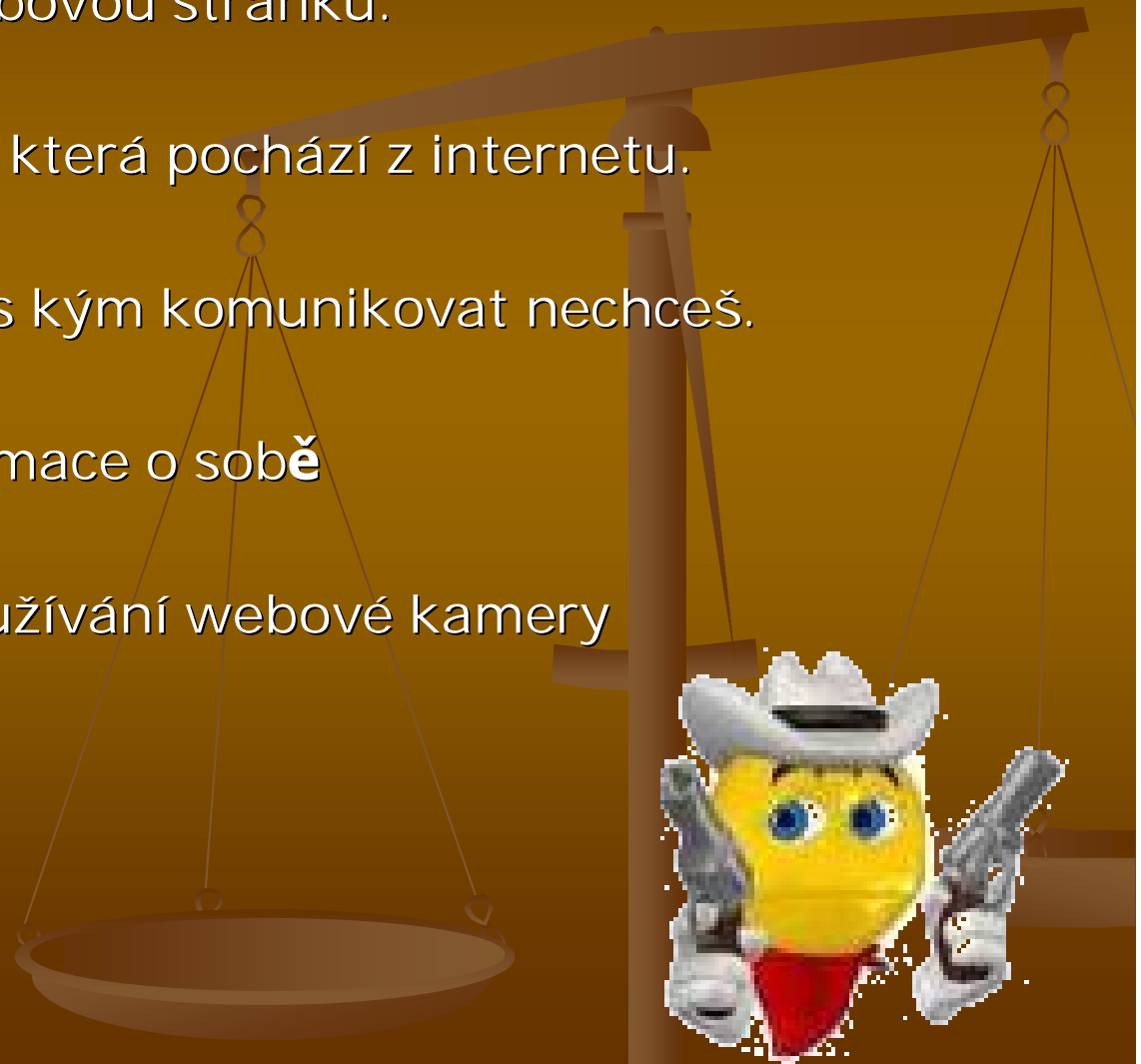
Desatero bezpečného internetu I. :

- 1) Nezveřejňuj své osobní údaje (telefonní číslo, adresu,...).
- 2) Neposílej nikomu svoje fotografie (zejména intimní).
- 3) Udržuj hesla v tajnosti.
- 4) Neodpovídej na neslušné, hrubé nebo vulgární maily či vzkazy.
- 5) Nedomlouvej si schůzku přes internet, bez vědomí jiné osoby.

Desatero bezpečného internetu II. :

- 6) Pokud narazíš na obrázek, video nebo e-mail, který tě šokuje, opusť webovou stránku.
- 7) Nevěř každé informaci, která pochází z internetu.
- 8) Nekomunikuj s někým s kým komunikovat nechceš.
- 9) Nesděluj aktuální informace o sobě
- 10) Buď obezřetný při používání webové kamery

Děkuji za Vaši pozornost.

Pavel Vácha, Mgr.

